

Prenatální a perinatální období

PhDr. Michaela Peterková, www.psyx.cz

Vznik, růst a narození člověka

Stručný přehled fází prenatálního vývoje

1. Fáze oplození, uhnízdění blastocysty a vytvoření tří zárodečných listů; trvá asi 3 týdny; již koncem 3. týdne vzniká nervová trubice jako základ nervové soustavy.
2. Embryonální období; vytvářejí se základy všech orgánů; vzhledem k intenzivnímu růstu je v tomto úseku embryo velmi citlivé a vlivem patogenních faktorů zde mohou vzniknout základy závažných vývojových vad. Od 4. do 12. týdne.
3. Fetální období (fetus - plod); dokončuje se vývoj orgánových systémů a probíhá růst. Od 12. týdne po narození.

Vývoj dítěte během fetální fáze:

3. měsíc - sací pohyby, svírání ruky, pohyby hlavičkou i trupem
4. měsíc - střídavé pohyby rukama a nohama, reaguje na dotyk kdekoli na pokožce, hýbe jazykem, otvírá a zavírá ústa, mění výraz tváře; počátek tvorby základních reflexů
5. měsíc - reaguje na tlak, vnímá zvuky, rozlišuje chutě, výraznější pohyblivost; mezi 4. a 6. měsícem dochází k významnému kroku - mozkové buňky migrují (cestují) do kortexu (mozkové kůry) a funkčně se diferencují; porucha v časovém programu migrace nebo lokalizace se projeví jako potíže zrání a integrace jednotlivých procesů (např. jako dyslexie)
6. měsíc - víc pohybů, které jsou ještě reflexní a nekoordinované; zkušenost (tj. výsledek učení) plodu se projevuje ve specifčnosti reakcí na rozmanité akustické podněty
7. - 9. měsíc - všechny kompetence se dále diferencují, plod je již natolik zralý, aby přežil předčasné narození

Fáze prenatálního vývoje zahrnuje dobu od početí po narození dítěte a trvá přibližně 40 týdnů. Kromě zásadního významu biologického vývoje jsou v tomto období také pokládány základy pro citový vztah mezi matkou, resp. oběma rodiči, a (zatím očekávaným) dítětem. Skutečnost očekávání dítěte má značný vliv na život obou jeho rodičů; dítě jim přinese na jedné straně velké obohacení, na straně druhé nutnost určitých změn životního stylu a společenských rolí.

Inteligentní test osobnosti IES

* hodnotí 14 klíčových lidských vlastností

* podrobné vyhodnocení bez čekání, ihned

www.psyhonef.cz

Kurzy základů psychologie přes internet

* z každého se může stát dobrý psycholog-amatér

* kurzy pro každého, kdo se o psychologii "jen" zajímá a pro uchazeče o studium psychologie

www.chytra.zlutasova.cz

Test duševního zdraví - MENFIT

* posuzuje pozitivní i negativní vlivy na vaši psychiku

* zjišťuje možný výskyt nejčastějších psychických poruch

www.psyhonef.cz

Stáhněte si relaxaci v mp3

* relaxační metody pomáhají proti úzkosti, stresu, při potížích se spánkem a jiných problémech

www.relaxace.psyhoweb.cz

Pozice partnera matky bývala v minulosti podceňována jako málo významná, nicméně i od něho těhotenství jeho partnerky leccos vyžaduje. Musí se vyrovnat mimo jiné s určitou proměnou osobnosti nastávající matky a posléze i s faktem, že dítě nárokuje mnoho jejího času a pozornosti, které ona tím pádem nemůže věnovat jemu. Pro matku samotnou pak těhotenství neznamená vždy období klidu a vyrovnanosti; prožívá i značnou zátěž psychickou, tělesnou a společenskou.

Důvodů, které vedou lidi k tomu, aby měli děti, existuje celá řada: Nemít děti je nepřirozené, tedy analogicky lze zplodění potomka označit za projev normalnosti. Dítě přináší změnu, oživení, je zdrojem radosti, objektem citů, pokračovatelem života rodičů; může však být i prostředkem k úniku z vlastní rodiny, výsledkem nátlaku na partnera, levnou pracovní silou, zbraní proti osamělosti nebo ekonomickou pojistkou na stáří rodičů.

Postoje rodičů, v nichž je zahrnuta pohnutka ke zplodění dítěte i jejich vztah k těhotenství, významně ovlivňují psychický vývoj jejich potomka. Ten přichází do prostředí, které funguje podle nějakého zaběhlého řádu, a zákonitě tento řád naruší. Na rodičích potom je, aby tuto změnu zpracovali a přijali, což je podmíněno určitou mírou jejich osobnostní vyzrálosti.

Interakce matky a dítěte začíná již v době těhotenství. Na fyziologické úrovni je jejich vzájemná komunikace zprostředkována krví, a protože různé prožitky a emoční stavy matky mají určitou biochemickou odezvu, pocítí je i plod. Matka stimuluje dítě rovněž svými pohyby a hlasem.

Člověk už jako plod je schopen se učit a pracovat s pamětí; svědčí o tom empiricky dokázaná skutečnost, že novorozené dítě pozná hlas své matky - umí jej odlišit od hlasů jiných lidí.

Prenatální vývoj může být ovlivněn celou řadou dalších okolností - např. výživou, požíváním alkoholu a drog, kouřením nebo diabetem matky, chorobami, které matka v těhotenství prodělala, slunečním a ionizačním zářením aj.

Jako perinatální období se označuje doba těsně před porodem, porod samotný a doba těsně po porodu. Na duševní i tělesný vývoj dítěte mohou mít negativní vliv případné porodní komplikace.

Přítomnost otce u porodu je ve světě běžným jevem již mnoho desetiletí, u nás se tato záležitost začala prosazovat krátce před rokem 1989. Mezi její hlavní pozitiva patří snížení nejistoty a úzkosti obou partnerů a fakt, že porod jako společný prožitek prohlubuje jejich vzájemný citový vztah.

Dřívější praxe, kdy právě narozené děti byly umístovány separátně od matky na novorozenecké oddělení, je již také překonána - a to metodou zvanou rooming in, kdy dítě je od počátku ve společném pokoji s matkou. Za těchto podmínek mezi nimi vzniká snáze a rychleji emoční pouto. Za velké plus se považuje i fakt, že tyto děti jsou rovněž déle kojeny (a v důsledku toho průměrně méně nemocné).

Online testy na

www.psychotesty.psyx.cz

EQ-TEST

Test emoční inteligence Dokážete komunikovat s druhými, umíte správně odhadnout, jak se cítí? Vládnete svým emocím nebo ony ovládají vás?

OSPAT

Test typů a poruch osobnosti Jaké je celkové zaměření vaší osobnosti? Nemáte některé vlastnosti příliš silně nebo naopak příliš slabě vyvinuté?

BITEPT

Test psychických poruch Dělá vám starosti vaše psychika? Chcete pomoci odhadnout, jak jste na tom s duševním zdravím?

FULJOB

Test profesní orientace Na jakou školu nebo práci se hodíte? S jakou profesí ladí vaše osobnost?

MEMREX/COGIT

Test paměti a test mentálního výkonu. Jak funguje vaše paměť? Jak dobří jste v zapamatování a vybavení? Myslí vám to pružně, rychle a bezchybně? Neselháváte v pozornosti?

Online testy na

www.psychotesty.psyx.cz

Příklady činitelů, které mohou problematizovat zdravý průběh vývoje dítěte:

- Dítě se narodí z nechtěného těhotenství - pro dítě samotné to představuje jisté riziko budoucích problémů, přičemž problémy nemusí, nicméně mohou za určitých okolností nastat. U těchto dětí byla pozorována v průměru vyšší nemocnost, školní problémy, nižší úroveň sociálních dovedností a zvýšená tendence k obezitě (jídlo má nahradit neuspokojené psychické potřeby).
- Velmi mladí rodiče - dítě bývá z jejich hlediska více rušitelem než pozitivním přínosem; často potřebují výpomoc svých rodičů, od nichž se ovšem zároveň chtějí osamostatnit.
- Rodiče pokročilého věku - v důsledku větších životních zkušeností předvídají rozličná rizika a mívají tendenci své dítě úzkostlivě chránit a tím pádem omezovat.
- Ztíženou pozici mají dále nedonošené, nemocné děti a děti s různými vrozenými vadami.

autor: PhDr. Michaela Peterková, www.psyx.cz

> chytré programy proti depresi a úzkostem

www.zlutasova.cz

www.velka.zlutasova.cz

Psychologie na internetu:

www.psychotesty.psyx.cz > online psychologické testy
www.psychoweb.cz > články z psychologie, výtahy z knih
www.psychonet.cz > inteligentní testy osobnosti
www.profi.psychonet.cz > psychologické testy pro firmy a personalistiku
www.velka.zlutasova.cz > online programy proti depresi a úzkosti
www.chytra.zlutasova.cz > kurzy základů psychologie přes internet
www.relaxace.psychoweb.cz > relaxace v mp3 ke stažení
www.psyx.cz > testy, poradna, hypnóza

Online programy proti úzkosti a depresi

* zbavte se svých potíží z pohodlí svého domova

* zcela anonymní

* potřebujete jen zájem a internet

www.velka.zlutasova.cz

Psychologické testování pro firmy a personalisty

* zjistíte schopnosti a vlastnosti svých zaměstnanců a uchazečů o práci

* profesionální testy za minimální ceny

* online a s výsledky ihned

www.profi.psychonet.cz

Test duševního zdraví - MENFIT

* posuzuje pozitivní i negativní vlivy na vaši psychiku

* zjišťuje možný výskyt nejčastějších psychických poruch

www.psychonet.cz